№ 112

Доклад на Началника на отделение „Обществена безопасност“ при МВРНЗ до Министъра на външните работи за подготвяната от БКП (т.с.) революционна акция

София, 8 август 1924 г.

Поверително

Обществена безопасност
Политически отдел
изх. № 6759
8. VIII. 1924 г.
София

До господина
министъра на вътрешните работи

Сведения, добити от проверен комунистически източник, за предстоящата революционна акция в България на комунисти и дружбаши по дадена директива от Москва и ръководена от подбрани специалисти – болшевишки емисари.

[...][1] Според изработения план от Москва, революцията в България трябва да стане тая есен на всяка цена: поставен е въпросът – да бъде или да не бъде болшевишкото влияние и власт в България и на Балканите. База и изходен пункт ще бъде пограничната зона с Бесарабия. Складовете с оръжия се намират по бреговете на Черно море, най-вече до турската граница, гдето крайбрежието е слабо наблюдавано и охранявано от българ[ските] и турските власти, местността е непроходима и дава възможност да се укриват големи количества въоръжение, особено в района на Василико[2], М. Търново и Странджа.

Българската болшевишка организация е поставена на строго революционни начала; правата на ръководителите болшевишки емисари са неограничени и диктаторски. За неизпълнение на революционните нареждания се издават заповеди, последвани с бързи революционни санкции. Едно от най-мощните средства за повдигане духа на революционерите, съобразно с българската психика, е плащането на големи заплати и даването на големи парични суми.

Акцията ще се предшествува от атентати и убийства на политически лица, видни граждани общественици и търговци: министри, видни чиновници в министерствата, Обществената безопасност, Градоначалството, депутати, кметове, видни сговористи и др. Разрушение и миниране на държавните учреждения, банки и др.

Ще се нападнат железопътните възли и уязвими места по ж.п. мрежа от технически „бойни ядра“, като се завземат гарите. В това отношение ще се действува безогледно: всички съществени ж.п. съоръжения ще се разрушават. В случай на успеха, в който са уверени, поправката на разрушените железопътни съоръжения ще стане в последствие.

По същия начин ще се действува по отношение на телеграфната и телефонна мрежа. В тоя разрушителен план ще бъдат улеснявани от чиновници по ж.п. мрежа. Същевременно ще нападнат мината Перник, със завземането на която ще прекъснат снабдяването на ж.п. съобщения с въглища, за които имали сведения, че не били снабдени с достатъчно запас.

Първият обект на оперативния им план бил гр. Варна и крайбрежието, за да осигурят връзката си с Русия и при първите успехи на акцията да стоварят оръжие и муниции.

Във Фердинандско, Ломско, Видинско, Белоградчик, Берковица и Враца, гдето населението пострада от септемврийския метеж, на боевия дух на което не се разчита – акцията ще бъде предоставена на четите, които са организирани от забегналите метежници в Сърбия, подпомагани от сръбските власти.

Досега били организирани и заклети „боеви петорки" за страната на около 3000 души. Тия петорки са въоръжени, оръжието им се пази от началника и съставляват бойни ядки, които по даден знак и изработен план ще почнат акцията. Те също са снабдени с обилни материални средства. В София има организирани от 25-30 „боеви петорки". Политическите „чети" под етикета „разбойници" имат специална задача да тероризират населението, за да подкопаят авторитета на правителството и подготвят почва за революционно настроение на масите. По плана тия чети били определени по пет за окръг, достигащи от 10 – 50 човека, според положението на окръга.

Комунистите разчитат на помощта на много чиновници в държавните, общински учреждения, гдето те прикрито минават за доверени хора на правителството. Най-добре те са организирани между работниците в индустриалните заведения, тютюневи фабрики и други частни предприятия. Те разчитат също на войници и подофицери, най-вече в техническите войскови части.

На старото укрито оръжие не разчитат. С настъплението си при завземането на селата от стратегическо значение, според оперативния план, ще въоръжат, начело с петорките, най-верните селяни с ново оръжие и ги поставят веднага на военна нога.

Както се спомена по-горе, обявяването на болшевишката революция в България с подкрепата на дружбашите е било решено да стане в средата или в края на есента, независимо от резултатите на спогодбите, които ще се постигнат между Макдоналд и Ерио и също от постигането на споразумението между Русия и Англия на един търговски и друг общ договор. България и Балканите ще бъдат изгубени за болшевизма, ако решителната революционна акция се отложи за идущата година. На сега действующите чети е обещано да се завърнат по домовете си в края на септември и до тоя срок им е платено.

Сръбското правителство обещало 20 000 000 динари за подкрепа на въстанието; обещало е също и активна подкрепа.

Трудовата партия е същата комунистическа, етикетът служи само за прикритие. От комунистическата партия са изключени: д-р Сакаров, Атанасов от Русе, Пангов и Крум Пастърмаджиев.

От гореспоменатия източник се очакват тия дни нови донесения.

Началник Обществена безопасност [нечетлив подпис]

АМВР, об. 7191-А, т. I, л. 191–192. Оригинал. Машинопис.

---

[1] Изпуснат е текст, в който се обяснява за намеренията на Съветска Русия да дигне въстание в България през есента на 1924 г.

[2] Днес – Царево.